

Menighetsbladet

Nr 3 - 2018 • Ringeby prestegjeld • 74. årgang

Ringeby

Fåvang

Venabygd

Andakt

Sokneprest
Gunnar Johannesson

C.S. Lewis sa, «Det er morsomt å se hvordan ingen ting ser ut for å forandre seg i vår daglige rutine, men når man ser seg tilbake har likevel alt forandret seg.»

Dette er noe jeg opplever veldig sterkt nå, når jeg tilbringer mine siste dager her i Ringebu.

Som de fleste vet så reiser jeg og familien min nå tilbake til Island.

Vi kjenner på at nå har vi behov for og vil gjerne komme oss nærmere våre kjære. Og selv om det på veldig mange og forskjellige måter er en veldig vemodig avgjørelse for oss å ta, så føles den likevel riktig.

Den forståelsen jeg har kjent på fra kollegaer, venner og hele bygda når det gjelder dette er jeg svært takknemlig for.

Og etter som ryktet om dette har gått i bygda har jeg fått veldig hyggelige tilbakemeldinger fra mange. Det setter jeg utrolig stor pris på og takker for av hele mitt hjerte.

Jeg har fått en vikarstilling på Island fra og med 1. september 2018 til og med 1. juni 2019. Siden det er en midlertidig ordning, har jeg i samme periode fått permisjon fra stillinga mi som sokneprest i Ringebu, Fåvang og Venabygd.

Hva som skjer videre, er det bare Gud som vet. Han kommer til å ordne det på den måten som passer best.

Tiden er en rar ting!

I slutten av juli hadde det gått nøyaktig 4 år siden jeg og min sønn Snorri, som da var 9 år gammel, reiste sammen til Ringebu. På mange måter var det for oss og etter hvert for resten av familien som å reise til en ukjent verden.

Men likevel ikke.

Og hvor fort disse årene har gått! Og så lærerike og opplevelsesrike de har vært!

Jeg kunne aldri ha forestilt meg alt det som jeg nå har erfart, opplevd og lært. Bekjentskap og vennskap med så mange, unge, voksne og gamle. Uforglemmelige opplevelser, samtaler og hendelser, i og utenom kirken.

Alt takket være dere!

Det jeg og familien tar med oss er mer enn jeg på en enkel måte kan sette ord på her og nå.

Ja, det er virkelig rart å oppleve hvor fort hver dag går, så fort at man nesten ikke merker det. Og likevel er det dagene, øyeblikkene, som livet vårt består av og forandrer alt.

Og min tid her i Ringebu har forandret meg på så mange gode og positive måter.

Når jeg ser tilbake på disse 4 årene kjenner jeg meg veldig privilegert og takknemlig, først og sist på grunn av måten jeg og hele min familie har blitt tatt i mot på og inkludert av dere. Det blir aldri fullgodt takket.

Vi har et uttrykk på islandsk:

«Hver vegur að heiman er vegurinn heim!»

Det betyr: Hver vei hjemmefra er veien hjem.»

Uansett hvor min vei ligger, så vil Ringebu, Fåvang og Venabygd alltid være et hjem i mitt hjerte og mine tanker.

Så nå, når min tid i Ringebu er nesten slutt, ser jeg takknemlig tilbake og forventningsfull fremover.

Og ordene som kommer til meg, og jeg etterlater dere nå, er profeten Jeremia sine:

«For jeg vet hvilke tanker jeg har med dere, sier Herren, fredstanker og ikke ulykkestanker. Jeg vil gi dere fremtid og håp.» (Jer 29.11)

Det er gode ord å ta med seg inn i dagen.

Min salme – Nærmere deg min Gud

Min salme er denne gang valgt ut av Fredrik Norgrenn, Fjell-Fredrik. Dette er opprinnelig en amerikansk salme, "Nearer, my God, to Thee", skrevet av Sarah Adams i 1840 og med melodi av Lowell Mason. Den er oversatt til bokmål av Gustav Jensen i 1915 og står i den nye salmeboken som nr. 471.

Nærmere deg, min Gud, nærmere deg,
om det et kors enn er som løfter meg!
Synes meg veien trang, er det dog all min sang:
Nærmere deg, min Gud, nærmere deg!

Derfor med våkent sinn, fullt av din pris,
bygger et Betel jeg på Jacobs vis.
Alter blir stenen meg, pilgrimen takker deg:
Nærmere deg, min Gud, nærmere deg!

Vandrer jeg viden om, solen går ned,
mørkt blir det, kun en sten å hvile ved.
I nattens dyp til meg finner du Gud din vei
Nærmere deg, min Gud, nærmere deg!

Evige Gud, til deg lengter min sjel.
Herre du alltid er min lodd og del.
Tung eller lett min gang, alltid det blir min sang:
Nærmere deg, min Gud, nærmere deg!

Stigen jeg skuer reist mot himlen opp.
Englene ferdes der til høyest topp.
Nåde er all din vei, oppad den fører meg,
nærmere deg, min Gud, nærmere deg!

Bispevisitas høsten 2018

Høsten 2018 skal det igjen være bispevisitas i Ringebu fellesrådsområde, som omfatter Ringebu, Fåvang og Venabygd sokn. I perioden **13. – 18. november** skal biskop Solveig Fiske gjennomføre bispevisitas hos oss. Sist gang vi hadde bispevisitas i Ringebu var våren 2010.

Av «Rutiner for Hamar biskops visitaser» går det bl.a. fram at bispevisitas er biskopens besøk i ett eller flere sokn i den hensikt å utøve kirkelig tilsyn. Formålet med bispevisitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte, og å gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet. Visitasen skal bidra til aktivt engasjement og stadig fornyelse av den evangelisk lutherske folkekirke, og se til at evangeliet forkynnes i soknene.

Det vil i visitasperioden bli lagt opp til flere møter og samlinger som er åpen for alle, og avsluttes med visitasgudstjeneste i Ringebu stavkirke, **søndag 18. november kl. 1100**. Nærmere program vil bli kunngjort etter hvert.

TRENGER DU NOEN Å
SNAKKE MED?

Noen som ringer tenker på å ta sitt eget liv, andre er usikre, ensomme eller redde.
Noen trenger bare å slå av en prat.

Ring eller skriv. Vi er her. Alltid. kirkens-sos.no

SOS
22 40 00 40

SOS
MELDING

SOS
CHAT

KIRKENS
SOS

Lærerinne

Siden vi er kommet til høsten og skolestart, fikk vi en ide om å skrive litt om skolen før i tida. Og da vi er så heldige å ha Ove Løkken som skribent var det naturlig å spørre han. Ove sitter inne med mye materiale, og ikke minst kunnskap om hvordan det var i det vi kaller gamle dager. Så Ove fordyppet seg i hvordan vi fikk lærerinne, og resultatet er en spennende historie om hvordan det gikk til i Ringebu. Ove presiserer at han måtte forkorte en del, ta ut det viktigste, men det er en spennende historie vi har til leserne denne gangen. *Anne Jordbruen.*

Av Ove Løkken

Dei første lærarinne i Ringebu

Unge jenter stepper inn i eit mannsdominert yrke

Den nye skulelova frå 16.mai 1860, kravde fastskolar i alle bygde fjerdingar, eigne skolehus og seminarutdanna lærarar. Det vart ei hektisk tid for kommuneadministrasjon, og ikkje minst for soknepresten Nils Christian Hald. Omgangsskolen er komen til vegg ende.

Først nokre korte drag frå den gamle formannskapsprotokollen for Ringebu (Transkribert utgåve).

Det tyder det på at det er Hald som er pådrivar i oppbygginga av fastskolen. Dei fleste skolesaker begynner slik: «Skrivelse fra Provst/sogneprest N. C. Hald».

I møte den 02,10.1860. Skrivelse frå sokneprest Hald, han ber kommunestyret velja medlemar til skolekommissjonen 12 menn frå Ringebu og 2 frå Sollia. Hald vart også valt til såkalla «ordførar» i skolekommissjonen, eit verv han hadde heilt til han gjekk av som sokneprest i 1886, 78 år gamal. Alle bygdelaga vart oppdelt i 13 skole-kretsar, med faste kretsgrenser.

Den 03.02. 1862, krav frå Stiftsdirksjonen at 3 skolehus med lærar bustad blir påbegynt dette år.

Først måtte det skaffast byggetomter med 10-12 mål skolejord så læraren kunne fø t.d. ei ku og nokre sauer. Ein ser iblant i skoleprotokollen at naboane måtte hjelpe læraren både med jorddyrking og fjøsbygging. Det var naturalhushaldet som rådde den tida.

13. febr. 1863, Søknad frå skolekommissjonen til Stiftsdirksjonen om bidrag frå Amtskolekassen til oppføring av 6 skolehus. Fire skolehus med lærar bustad, eit såkalla Rodestugu (skolelokale utan lærar bustad) og eit med dobbel lærar bustad og dobbelt skolelokale. (Truleg skolen i Nordre Fåvang? bilete i Hemgrenda 1991,side 86). Skoleromma skal ha slik rominnhald at kvart skolebarn kan få minst 100 kubikkfot rom og læraren 2 nokon lunde romslige rom og kjøkken.

Innan 1870 vart det bygd 10 nye skolehus i Ringebu, 3 kretsar måtte leie husrom på ein gard.

Lenge var det berre 8 seminarutdanna lærarar. Klasseinndelinga var fortsatt øverste og nederste, klas-

sene var ikkje delt etter alder, men etter kunnskap og/ eller evner. Elevar som ikkje hadde tileigna seg nok kunnskap for å bli fløtt til øverste klasse, måtte gå i klassa for 7 åringar. Dette ville Hald ha ei endring på. Problema var størst i Nordre Fåvang skole med over 40 elevar i nederste klasse.

Truleg sist i 1860-åra at Hald vil prøve noko nytt. Han har Ahne Hansdotter Årnesbakken til «eksaminasjon» så ho kunne undervise dei yngste. Ho Ahne Årnesbakka var sikkert ei sær evnerik jente. Ho vart konfirmert i 1860 som nr. 1 på kyrkjegolviet blant 24 konfirmantar.

Dette fungerte så godt at Hald fekk ideen om å eksaminere fleire unge jenter, så dei kunne undervise dei yngste barna i alle skole-kretsane.

Prost Hald.

Først måtte det skaffast byggetomter!

Truleg sist i 1860-åra at Hald ville prøve noko nytt.

I 1874 kunngjorde Hald frå kyrkjebakkane ved alle kyrkjene i Ringeby, at unge evnerike jenter kunne få ekstra undervisning enten frå honom eller av ein lærar, så dei kunne lære dei yngste barna alfabetet og å lesa «indenbogs». Eit anna viktig poeng, dei kunne undervise jentene i øverste klasse i handarbeid. Det som i mine unge dagar heitte syskole. Han oppfordrar unge jenter til å melde seg.

Ingen jente meldte seg ved første forsøk, kva kunne vera årsaka? Kvidde dei seg for å gå inn i eit så bastant mannsyrke?

Hald gav seg ikkje, han tok opp at utfordringa ved neste gudsteneste ved alle kyrkjene og da var det 10 jenter som var interesserte. For Hald var valet greit, han kjende jentene frå konfirmasjonstida.

Desse vart eksaminert til lærarinner: Berit Engebretsdatter Qvitrud f. 1857, Elise Engebretsdatter Berge f. 1853, Jørgine Jakobsdatter Andersen f. 1854 i Kristiania og Rakel Klemetsdatter Granskogen f. 1854. Lærarinnene skulle i likheit med lærarane halde skole i 2 eller 3 kretsar kvar.

godtgjersle. I møte 6. februar 1879, skal også lærarinnene få kostgodtgjersle frå 1878. «Kr. 3.20 ugentlig efter Omstendighederne kunde være passende» Ho Berit Kvitrud vart ikkje lærarinne så lenge, ho døde i 1880.

Ein må beundre kapasiteten til Nils C. Hald, sjå elles omtale i boka «heim og folk» bind 4, side 280.

Johannes Amble var første seminarutdanna læraren i Venabygda, fyldig artikkel om han og hans «livsførsel» i Hemgrenda 1979, og om skolen generelt i Hemgrenda 1990, av E. Hovdhaugen.

Eg tek med litt frå dagboka til Johannes Amble når det gjeld inventar og skole materiell. Truleg noko liknande i alle skolane i Ringeby frå den tida.

Avskrift:

Den 18. oktober 1865, er af Ringeboes Skolekasses midler anskaffet til Vennebygdens skoler følgende:

a) 1 Verdenskart (Planiglobium). b) 1 jødelandskart (Palestina). c) 5 Læsebøger for folkeskolen og folkehjemmet i to bind tils. 10 exemplarer. d) 2 sæt For-

Ingen jente meldte seg ved første forsøk.

Halvårsrekneskap 1877 2det halv aar, (etter pengemynta vart i kroner og øre)

Kirkesanger og					
Skoleholder	P. Arnesen	16 1/3 Uger	32 kr.	66 øre	
Do	Ø.Jørstad	15 Uger	30 -		
Do	J. Amble	16 Uger	32 -		
Skoleholder	O. Myhre	12 1/2 Uger	25 -		
Do	N. Jørstad	21 1/2 Uger	43 -		
Do	O. Stensæt	20 Uger	40 -		
Do	J. Jakobsen	19 1/6 Uger	38 -	33 øre	
Do	A. Hagstad	17 Uger	34 -		
Lærerinder	Marit Christensdr.	14 Uger	28 -		
Do	Berit Qvitrud	12 Uger	24 -		
Do	Elise Berge	13 Uger	26 -		
Do	Jørgine J. Andersen	10 Uger	20 -		
Do	Rakel Klemetsdatter	12 Uger	24 -		
	Sum		396 Kr.	99 øre.	

Dette fall uheldig for Ahne Årnesbakka, i mellomtida hadde ho gifta seg med Iver Østensen Toftmorken og fått 2 barn, Hans f. 1871 og Østen f. 1874. Mannen Iver var skreddar, familien hadde lærarbustad på Nord Fåvang skole. Nå skulle ho Ahne attåt Nordre og Søre Fåvang, halde skole på Sør Strand. Det var lang veg frå Nord Fåvang til Sør Strand med dei framkomst midlar som var den tida. Som småbarnsmor såg ho seg ikkje i stand til å halde fram som lærarinne og sa frå seg lærarinneposten. I hennes stad vart Marit Christensdatter Sylte «eksaminert» til lærarinne.

Ein hard passus tilføydd i skoleprotokollen:

«Disse lærerindene maa ikke finde paa at stifte familie».

Jørgine Andersen søkte avskjed i 1878, i hennes stad vart Berit Eriksdatter Kaurstad f. 1854 valt.

Her vil eg skote inn, sonen til Ahne og Iver, Østen korta etternamnet og vart den kjende musikaren og komponisten Østen Toft.

Attåt desse tala har lærarane kr. 4.80 for veka i kost-

skrifter til Brug for Almueskolen i Norge. e) 6 stykker regnetavler, hvoraf den ene er i stykker. f) 5 ABC er eller øvelsesbok for børn. Videre til Søndre Skolekreds under samme dato anskaffet følgende: det samme, men 6 ABC er. Et veggkart over Europa i Marts maaned 1869 anskaffet til hvert skolehus i Vennebygden.

Den 27. Octbr. 1872 er af Skolekassens midler 2 Ex. Af Jansens Læsebøger til hver skole i 2 bind. Ligesaa er af kassens midler indkjøbt 80- otti hefter af det offentlige foranstaltede skrivebøger. 40 hefter til hver skole til udsalg til de skolepligtige, pris 3 skilling heftet.

I 1873 den 15. Januar er af skolekassen anskaffet 2 exemplarer Fedrelandskart, et til hvert Skolehus for Vennebygden.

Tavla var ei glatt tynn skiferplate ca. 20-25 x 30-35 cm. Med tre ramme rundt, det kunne skrivast på båe sider. Skrive reiskapen var griffel, spissa penn liknande sak, forma av stein arten Griffelskifer.

Amble nemner ikkje bjørkesvolken, også kalla «mester Erik», eller «krabasken», den sto det respekt av.

Ove Løkken.

Ein må beundre kapasiteten til Nils C. Hald.

Konfirmanter Ringebu stavkyrkje, 27. mai 2018

1.rad.f.v.: Anette Frydenlund Kroken, Live Bakken, Signe Moen Bakke, Amanda Hamsun Rønningen, Gina Katrina Hagen, Cecilie Lien Beitdokken, Kari Vedvik Guttu, Solveig Moen Bakke, Mari Synnøve Heggslåen, Sigrid Lund Sylte.

2.rad.f.v.: Edvard Baukhol Åsheim, Syver Persønn Romsås, Peder Høystad, Lasse Hage Moen, Odin Langset, Thomas Steen, Jonas Mathiesen Opsahlhaugen, Johan Eidså Hansen, Are Bakken, sokneprest Gunnar Johannesson, kapellan Gustav Søberg.

3.rad.f.v.: Hans Ivar Syverrud, Mathias Røen Morken, Nicolay Wikstrøm Halvorsen, Askild Brønmo.

Foto: Ringebu Libris, Inge Asphoug.

Konfirmanter Fåvang kirke, 03. juni 2018

1.rad.f.v.: Minda Mjogdalen Rytviken, Sigrid Aarnes, Lone Hallum, Siri Stuen, Emma Hjelstuen, sokneprest Gunnar Johannesson.

2.rad.f.v.: Martin Braastad, Nicolay Slåen, Ørjan Haugstulen, Emil Kroken, Joacim Lien.

3.rad.f.v.: Erik Dahlgren, ???, Erland Dahlgren.

Foto: Ringebu Libris, Inge Asphoug.

Konfirmanter Venabygd kyrkje 10. juni 2018

1. rad f.v.: Malin Mugaas, Maria Lunde Isum
2. rad f. v. Kapellan Gustav Søberg,
sokneprest Gunnar Johannesson.

Foto: Ringebu Libris, Inge Asphoug.

70-års konfirmanter

70-års konfirmentar i Ringebu prestesogn, som vart konfirmert i 1948, hadde 70-års treff 17.juni. Vi vart ønskte velkomne av sogneprest Gunnar Johannesson til gudsteneste i Ringebu stavkyrkje. Etterpå var det middag, kaffe og festleg lag i Ringebu prestegard. Einar Høystad gav oss ei god orientering om det som har skjedd og som skjer i prestegarden."

Bakerst frå venstre: Sogneprest Gunnar Johannesson, Lauritz Kleven, Asbjørn Flyødegård, Martin Dalberg, Ole Petter Flaten, Levi Nordheim, Torbjørn Haugstad, Inger Eik Myhrhaugen, Ingebjørg Eik Tolgenesbakk.

Foran: Ragnhild Åsmundstad Kolstad, Solveig Midtskog Jevnesveen, Torbjørn Torgersen, Inger Anderson Bø, Gunvor Olsen Kroken, Randi Årnes Bolstad, Liv Amrud Nybakken

Fredrik Norgrenn, "Fjell-

i samtale med Øyvind Myhrsveen og Liv Jorunn

Foto: Liv Jorunn Braastad

Han er tildelt Norges Vel sin medalje for lang og trufast teneste.

Svært mange i Fåvang kjenner "Fjell-Fredrik", føreren av mopedbilen med det svenske flagget som blafrer fint i vinden når den vesle bilen suser forbi.

Øyvind Myhrsveen og undertekna har kjent Fredrik Norgrenn i mange år. Begge visste vi at Fredrik er stor Fåvang-patriot med hjarte for fjellet vårt, og for heile Ringebu kommune. Brenn Fredrik for ei sak, så engasjerer han seg fullt ut. Det har han også gjort når det gjeld reparasjon av orgelet i Fåvang Kirke. I sommar har han gitt 80 000 kr til dette formålet. Fåvang Menighetsråd, ja, alle i Fåvang Menighet, er veldig takksame for den flotte gåva, og retter stor takk til Fredrik Norgrenn.

Kven er så Fredrik Norgrenn, eller "Fjell-Fredrik"? Øyvind og eg fann ut at vi ville vite litt meir om denne karen, og vi inviterte til kaffetreff.

"Når og kvar er du fødd, Fredrik?" spurde vi. "Jeg er født i Oslo 14. januar 1948, gikk på Ruseløkkas Skole, Vestheim Realskole og Gymnas, gikk på yrkesfaglig skole, handelsskole, var i militæret, og tok kurs innen Voksen-opplæringa, før jeg startet i yrkeslivet." Vidare fortel Fredrik at størstedelen av hans yrkesaktive liv var i Nyco, eller Nyco-med, som det også heitte. Her arbeidde han i 33 år, og han vart tildelt Norges Vel sin medalje for lang og trufast teneste. I 2012 pensjonerte han seg, og ein stor del av pensjonisttida kunne brukast i Fåvang og på Gopollen.

Så var det dette med svensk flagg.

"Ja, når var du på Gopollen første gongen?" spør vi. "Det var sommeren 1948, og jeg var ikke stort mer enn ½ år gammel da jeg hadde mitt første ferieopphold der. Min far jobbet i Landslaget for Norsk Reiseliv, og plukket vel litt tilfeldig ut sommerens feriemål fra ei liste han hadde. Den sommeren bodde vi på seterpensjonat på Gopollen, og pensjonatet tilhørte familien Harildstad på Øvre Løsnes".

Sjølvs om familien Norgrenn også ferierte i Hallingdal, vart det hyppige opphald i fjella i bygda vår. På 50-talet vart turane lagt til Skotten Seter, det var påskefeiring på Bjørge Seter på Gopollen, og det var ferieveker på Krekke Seter. I fjellet smakte maten godt, og det var fin natur og hyggelege folk. "Jeg husker med glede samværet med Johanne og Bjørne Krekke. Jeg feiret også julekvelder sammen med dem," fortel Fredrik. Sidan 1987 har Krekke-setra på Gopollen vore den faste basen, og her på fjellet

"Jeg har stor sans for svensker."

har han også høgtida jul. Det er kanskje ikkje tilfeldig at det nettopp var ein 5-6 år gammal hyttena-bo som kom på namnet "Fjell-Fredrik". Namnet passer godt på ein ivrig fjellmann og friluftsmann. Fjell-Fredrik står det på bilskiltet hans, følgeleg fall namnet i god jord hos han sjølv også.

Så var det dette med svensk flagg: "Har du svenske røtter, Fredrik?" spør vi. "Nei, men jeg har stor sans for svensker, og jeg er god venn med mange, derfor bruker jeg flagget", svarer Fredrik. Så fortel han om

Fredrik",

Braastad

lærerinna på Ruseløkka Skole som oppretta spareklubb for elevane sine. Da tida på barneskolen var over, fekk elevane utbetalt sparesummen sin. Fredrik kjøpte seg ein liten reiseradio for pengane, og han begynte å lytte på radiostasjonar over heile Europa. Ei spesiell interesse vakna, og sidan 1999 har han vore radioamatør, dvs. lytteramatør. Han har kontakter over heile verda, men set særleg pris på sine svenske radiovenner.

Fredrik har også mange gode venner i bygda vår. Noen er han blitt kjent med på fjellturar, andre har han møtt gjennom forskjellige tilstellingar i bygda. I følge han sjølv, må 17. mai feirast på Fåvang, og så lenge det var grendeskole og 17.mai-arrangement i Sør-Fåvang, var Fredrik med der. For han begynte alltid Grunnlovsdagen med å gå i kyrkja.

Fredrik fylte 70 år 14.januar 2018, og på etterjulsvinteren ordna Anne-Reidun og Sveinung Amrud til selskap for han. Dei inviterte fleire av Fredrik sine venner, og dette vart ein svært minnerik kveld for jubilanten, ein kveld han hugser med glede og takksemd.

Fredrik er også medlem av Ringebu Historielag. På sine mange fjellturar la han merke til at fleire av minnesmerka/minnestøttene i fjellet begynte å få dårleg skrift. Dette måtte det gjerast noe med: Fredrik ordna seg med utstyr og fiksa opp fleire innskripsjonar- flott med folk som engasjerer seg. Og Fredrik er engasjert: Møter du han i fjellet, har han gjerne samelue på seg. Det er fordi han har stor sans og respekt for samar og samekultur. På ein tur til Magerøy kjøpte han to sameluer, ei vinterlue og ei til å ha på hodet om sommaren, og luene er i flittig bruk! Heile året viser Fredrik sin solidaritet med samefolket!

Stor er også solidariteten med folket i Fåvang, noe den store pengegåva til kyrkjeorgelet viser tydeleg. Sjølv seier Fredrik: "Det er så hyggelig å gjøre det, og så har jeg det så godt inni meg!".

"Fredrik fylte 70 år 14. januar."

Takk for praten, Fjell-Fredrik. Igjen: mange, mange takk for stor gave. Etter kne-operasjonen i 2014 veit vi at du ikkje er fullt så mobil i fjellet som du var, men ekte friluftsmann er du framleis. Vi har bygdefolket med oss når vi ønsker deg mange gode år heretter, både i heimen din på Kjelsås i Oslo og i bygda vår.

Liv Jorunn og Øyvind.

"Det er så hyggelig å gjøre det, og så har jeg det så godt inni meg!"

Åpning av det nye gravfeltet ved

Tekst og foto:
Anne Jordbruen

Tirsdag 21. august var det offisiell åpning ved Ringebu kommune og Ringebu kirkelige fellesråd. I overkant av 50 personer hadde møtt opp for å være med på åpninga. De som medvirket var Lena Gallatin Lønesløyken med kulturinnslag

Velkomstord ved leder i fellesrådet Bjørg Dalberg Karlstad, og vi fikk deretter en orientering om arbeidet med utvidelsen ved prosjektingeniør Roger Skansgård.

Prost Anita Dalehavn sa litt om viktigheten med gode og vakre gravplasser. Ordfører Arne Fossmo fortalte litt om den lange prosessen fra ide til ferdig gravplass. Sistnevnte klypte snora på brua som leder inn på den nye gravplassen.

Må også nevne Erik Granlien som ordna med lyden så vi alle hørte taler, trompet og sang.

Ordfører Arne Fossmo.

Lena G. Lønesløyken.

Prost Anita Dalehavn.

Ringeby Stavkirke

Björg Dalberg Karlstad.

Roger Skansgård.

Den nye gravplassen inneholder plass til kistegraver, urner, minnelund og gravplass for andre trosretninger.

Derfor er det etter den nye gravferdslova bare åpning og ikke vigsling av nye kirkegårder. Alle må få en plass på våre kirkegårder.

Vi gikk så over brua, der soknerådet i Ringeby serverte kaffe og kringler. Høyere makter skjønnte nok at dette var en spesiell anledning, for været var helt upåklagelig..

Ny kirkegard 1896:

I samband med åpninga av det nye gravfeltet ved Ringeby Stavkyrkje passar det bra å ta med ei salme skriven av H.N «Ved indvielsen af Ringbu nye kirkegaard den 2den august 1896.» H.N. er truleg Hans Nyhus (1860-1936), lærar frå 1891 ved Sør-Vekkom skule og klokkar. Han pensjonerte seg etter 30 års teneste. Hans og kona Ingeborg, født Berg, var barnlause. Ho levde frå 1869 til 1956 og dei bodde på Solvang som er omtala på side 311 i Heim og folk, band 4, Vekkom.

Per Åsmundstad

Mel.: *Jésu dine dybe vunder*

*Livets vei paa jorden ender
i den tause, mørke grav,
alle veie sidst dog vender
mod den lille tuen lav;
her bag kirkegaardens hegn
staar vi midt i dødens egn,
mindes lad os i vor sommer,
høsten engang for os kommer.*

*Ja, naar det mod kvelden skygger,
Herre Gud! O, hjælp os da
at vi ved, hvorpaa vi bygger,
naar vi skal gaa bort herfra.
Livet kortner dag for dag,
snart for os slaar sidste slag,
og for støvet klokken toner, -
hjælp os finde vor forsoner!*

*Da skal graven venlig vinke
her bag kirkegaardens hegn,
da skal haabets stjerne blinke
ned til denne dødens egn.
Frøcorn lig vi lægges ned,
vies ind til gravens fred,
men vi tror, i stille stunder
det skal gro, som ei gaar under.*

*Viet er til dødens hvile
Denne plet i Herrens navn;
thi mod dødens smertes pile
vil hos ham vi søge havn.
Salv vort øie, at vi ser
fremad did, ei død er mer,
sign os, Gud, at vore grave
ret kan bli en livets have!*

Allehelgensdag

Første søndag i november er det Allehelgensdag. Denne dagens navn tilsier at det dreier seg om helgener. Men det er også en minnedag for de døde.

Allehelgensdag er for mange en viktig minnedag, hvor de kan gå på graven og tenne et lys, og tenke på generasjonene som er gått før oss.

Minnemarkeringer for de døde, er blant de eldste kristne skikkene. I oldkirken var det først og fremst martyrene, de som ble drept for sin kristentro, som ble minnet. Etter hvert som forfølgelsene av kristne sluttet, ble også andre kristne som hadde levd et spesielt forbilledlig liv minnet, og også de ble kalt helgener. Mange helgener har sin egen minnedag; i Den norske kirke feirer vi tre slike helgendager, nemlig Stefanus (den første av martyrene), Olav den hellige og dobbeltfeiringen av apostlene Peter og Paulus. Men i tillegg til dem som ble minnet med sin egen dag, oppsto behovet for en egen minnedag for alle de navnløse kristne som gjennom sitt liv og/eller sin død hadde vist seg som forbilder. Fra slutten av 700-tallet ble denne dagen satt til 1. november, og den er blant de største festdagene i kirkeåret.

Også i de lutherske kirkene minnes vi helgenene, selv om det ikke har en så fremstående plass som i f.eks. den romersk-katolske kirke. I Den augsburgske bekjennelse står det i artikkel 21: «Om helgendyrkelsen lærer de at man kan minnes de hellige, for at vi skal etterligne deres tro og gode gjerninger, enhver etter sitt kall.» Allehelgensdag fortsatte derfor å være en stor festdag etter reformasjonen. Fra 1770 ble den lagt til første søndagen i november. Fremdeles er den en feiring av helgenene, og den liturgiske fargen er hvit, som er festfargen. Den skal markere det kristne håpet om oppstandelsen.

Men i forbindelse med feiringen av helgenene, ble det etter hvert behov for å minnes alle kristne som er døde. I den romersk-katolske og noen andre kirker er denne markeringen lagt til 2. november, altså da-

gen etter. I Den norske kirke har den mer og mer flytt sammen med Allehelgensdag. Derfor er denne dagen for mange en viktig minnedag, der de minnes sine kjære. De siste tiårene er det blitt stadig mer vanlig å tenne lys på gravene, og fleste kirker har en form for minnemarkering, enten i forbindelse med hovedgudstjenesten eller som en egen minnegudstjeneste. Da sendes det ofte ut egen invitasjon til dem som har mistet noen i løpet av året som er gått. Mange steder arrangeres det også kirkekonserter og andre minnearrangementer.

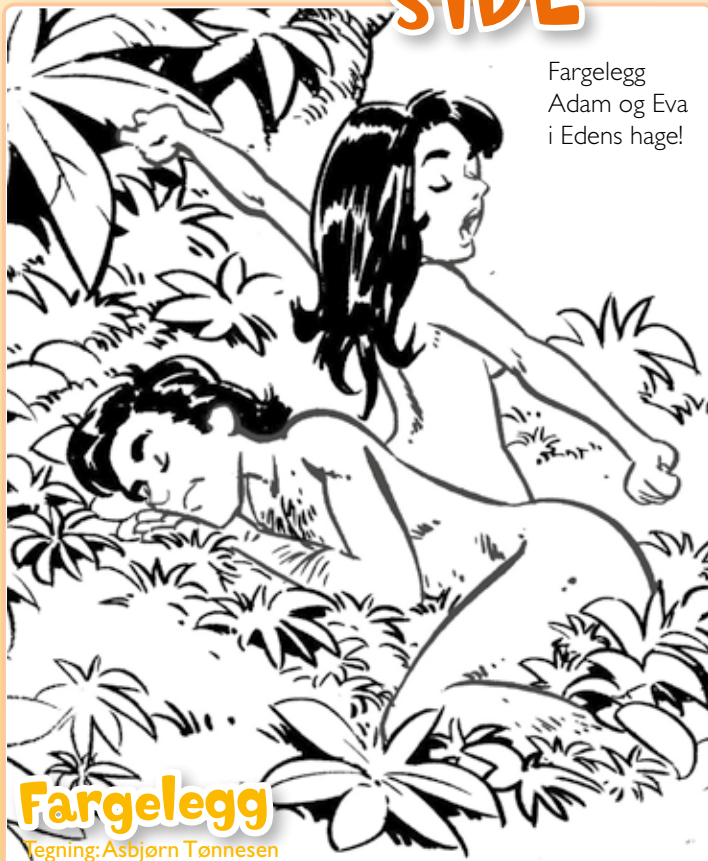
Sammen blir disse to tradisjonene en markering av at kirkens fellesskap består både av de som lever i dag og de som er døde i det kristne håpet om evig liv. Det markeres blant annet når det kirken lovpriser Gud i nattverdiliturgien med ordene: «din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel».

Halloween

Kvelden før Allehelgensdag har også vært en viktig dag i folketroen. På engelsk heter Allehelgensaften «All hallow's Eve», forkortet til «Halloween». I irsk keltisk tradisjon trodde man at på denne kvelden var skillett mellom vår verden og de døde svakere enn ellers, slik at de dodes sjeler kunne merkes. Fra rundt tusenårsskiftet er Halloween også blitt en folkelig, men kommersielt preget feiring i vårt land, - mye etter amerikansk forbilde. Mange menigheter har også tatt opp tradisjonen og lager arrangementer for barn og ungdom.

Kilde: Den norske kirke

BARNAS SIDE

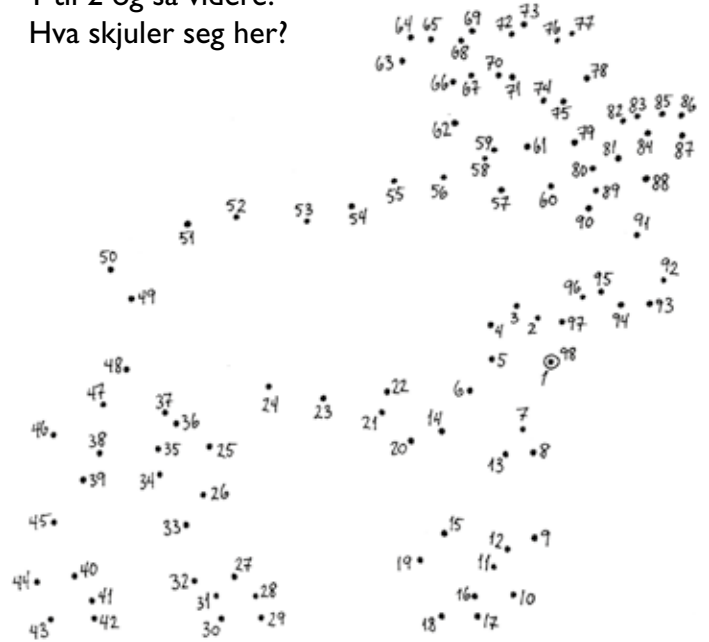
Fargelegg
Adam og Eva
i Edens hage!

Fargelegg

Tegning: Asbjørn Tønnesen

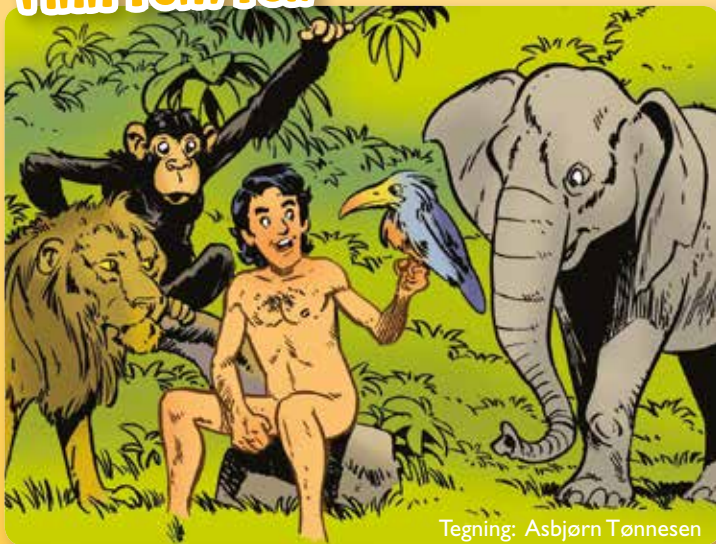
Prikk til prikk

Tegn en strek fra
1 til 2 og så videre.
Hva skjuler seg her?

Finn fem feil

De to bildene er nesten like. Finner du de fem feilene på bildet til høyre?

Tegning: Asbjørn Tønnesen

nettSPRELL.no

- Musikkvideor
- Tegnefilmer
- BARNAS-konkurranser

**Søndagsskolens
nettside for barn!**

BARNAS

14 blader + DVD + CD
= kun 365,-

(privatabonnement
hjem i posten)
Gruppeabonnement
kun 189,- pr barn

Bestill på barnas@sondagsskolen.no
eller på telefon 22 08 71 00

TÅRAGENTENE

tarnagentene.no

Tårnagentenes
 eget nettsted!

VI STØTTER MENIGHETSBLADET

Har din bedrift lyst til å støtte Menighetsbladet og samtidig få profilering på denne siden, har vi fortsatt noe ledig annonseplass. Ta i så fall kontakt med redaksjonen på telefon: 61 28 43 50

<p>FOTOGRAF</p> <p><i>Alle Fjellvæn</i></p> <p>Ring 41472500</p> <p>www.liljen.net</p> 	 <p>Gudbrandsdal Energi</p> <p>www.ge.no • Tlf. 61 29 46 00</p>	 <p>www.jonnhalt.no • Tlf. 61 28 03 41</p>	
 <p>Lauritz Dalbakk</p> <p>2634 Fåvang Tlf. 61 28 24 10 / mob 976 82 410</p>	 <p>RINGEBU BILRUTER Etabl. 1918</p> <p>Tlf. 488 66 066 - post@ringebubilruter.no</p>	 <p>Ninas Blomster</p> <p>Tlf. 61 28 05 15 ninas.blomster@interflora.no</p>	<p>GAUSDAL LANDHANDLERI</p> <p>www.gaus.no Telefon: 61 22 00 00</p>
 <p>Ringebu Frisørsalong Dame - Herre</p> <p>CAMILLA & KARI</p> <p>Tlf. 61 28 01 27</p>	<p>HYTTEDRØMMEN Vi vet ikke hva du drømmer om, men bli inspirert på www.blane.no</p> <p>Blåe hytter</p> <p>post@blanehytter.no, tlf. 612 84 300</p>	 <p>Rob Optikk</p> <p>2630 Ringebu, Tel: 61 28 08 70 e-post: postmaster@roboptikk.no</p>	<p>Støtt Menighetsbladet!</p>
 <p>TUNET KRO</p> <p>Tlf. 61 28 11 12 - www.tunetkro.no</p>	 <p>Hallum Tak og Blikk AS</p> <p>Blikkenslager - Fåvang - 46 66 01 39</p>	<p>SpareBank GUDBRANDSDAL</p> <p>Tlf. 61 21 80 00 www.gudbrandsdal.sparebank1.no</p>	 <p>BORGEDAL BYGG AS</p> <p>totalleverandør av byggtjenester</p> <p>post@borgedalbygg.no 2634 Fåvang - Tlf.: 61 28 46 50</p>
 <p>Annis PØLSEMAKERI RINGEBU www.polsemakeri.no</p>	 <p>GIAX GUDBRANDSDAL INDUSTRIER AS www.giax.no • Tlf. 61 28 42 00</p>	 <p>AREAL+ Planleggere og rådgivende ingeniører 2634 Fåvang - Tlf. 61 24 57 70 www.arealpluss.no</p>	 <p>VENABU FJELLHOTELL</p> <p>www.venabu.no • Tlf. 61 29 32 00</p>
 <p>BORGEDAL BYGGSERVICE AS 2634 FÅVANG - 41 33 00 76 - 90 52 25 47</p>	 <p>FÅVANG SAG 2634 Fåvang - Tlf. 61 28 44 00</p>	<p>Ringebu; libris</p> <p>2630 Ringebu Tlf. 61 28 01 99 - ringebu@libris.no www.libris.no/ringebu</p>	 <p>KIWI mini pris KIWI Ringebu • 61 28 05 19</p>
 <p>VIKEN GARTNERI</p> <p>2634 Fåvang - tlf. 61 28 46 02 www.vikengartneri.com</p>	 <p>Dale-Gudbrands Trykkeri a.s</p> <p>2635 Tretten, tlf. 61 27 73 50 www.dg-trykk.no</p>	<p>Fåvangkroa Spisested siden 1906 Catering - Selskapslokaler - Spiseri God mat for gode anledninger www.favangkroa.no</p>	<p>Støtt Menighetsbladet!</p>
 <p>Borgen Handverk</p> <p>Øvre Borgen - 2634 Fåvang Tlf: 41 63 78 57 - E-post: rabor-h@online.no Husflidshåndverker www.husflid.no</p>	<p>Støtt Menighetsbladet!</p>	<p>Marits fotterapi</p> <p>2630 Ringebu • Tlf. 480 02 652</p>	 <p>HORTEN ELEKTRISKE AS Autorisert tele- og elektroentreprenør www.hortenelektriske.no Gudbrandsdalsvegen 2090 2630 Ringebu - tlf. 61 28 16 40</p>
<p>Ringebu Begravelsesbyrå og Blomsterbinderi</p> <p>Tlf. 61 28 27 57</p>	 <p>FÅVANG ELEKTRO AS Tromsnesvegen 23, 2634 Fåvang. Tlf. 61 28 00 00</p> 	 <p>JOHN LIEN RØRLEGGEBEDRIFT 2630 Ringebu - Tlf: 900 74 845 - 61 28 44 88 Bademiljø Medlem i Norges største rørleggerkjede</p>	<p>Blomsterverkstedet</p> <p>Laila Bakken Tlf. 90 85 61 97 Epost: blomster908@gmail.com</p>

DET SKJER

Kirkevalg 2019

Hvilken retning skal Den norske kirke ta videre? Hva bør kirka prioritere og satse på? Neste år har du som er medlem av Den norske kirke igjen mulighet til å påvirke dette. Da er det tid for valg av nye menighetsråd og bispedømmeråd. Stemmerettsalderen i kirka er 15 år, så man kan stemme fra det året man konfirmeres.

Du har mulighet til å påvirke menighetsrådsvalget allerede i nominasjonsprosessen ved å foreslå kandidater for menighetens nominasjonskomité. For å kunne velges må man fylle minst 18 år i 2019, være medlem av Den norske kirke og bo i soknet. Dersom du ikke er fornøyd med nominasjonskomiteens liste når den legges fram, kan du foreslå alternativ kandidatliste.

Du har også mulighet til å påvirke bispedømmerådsvalget i nominasjonsprosessen.

Bispedømmerådets oppgaver er blant annet å ansette prester og lede utviklingen av bispedømmet som helhet. Medlemmene av bispedømmerådet sitter også i Kirkemøtet, Den norske kirkes «Storting». I 2017 vedtok Kirkemøtet likekjønnet vigsel i Den norske kirke, og de neste årene vil Kirkemøtet ta stilling til mange andre saker som har stor betydning for kirken. Menighetsrådet tar imot forslag på kandidater til nytt bispedømmeråd og skal innen 1. mars 2019 foreslå inntil fire kandidater som har sagt seg villige til å stå på valg. Det er også mulig å stille alternative kandidatlistene til bispedømmerådsvalget, slik «Åpen folkekirke» gjorde ved forrige valg. Dersom det ikke stilles alternative lister, blir det mulighet for supplerende nominasjon på nominasjonskomiteens liste.

Kandidatlistene til menighetsrådsvalg og bispedømmerådsvalg skal ha minst 40 % representasjon fra hvert kjønn og minst 20 % representasjon av kandidater under 30 år. Fram mot valget vil kandidatene bli presentert i menighetsbladet og på nett.

Kirkevalgene skjer samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av, valg til kommunestyre og fylkesting. Fra 10. august 2019 er det mulig å forhåndsstemme ved minimum ett av kirkekontorene i kommunen.

Har du spørsmål om noe av dette, er du velkommen til å ta kontakt med Hamar bispedømmekontor på telefon 62 55 03 50 eller e-post hamar.bdr@kirken.no

HEIM OG KYRKJE

DØPTE

Ringebu:

20.05.18 Eirik Haug Knudsen
17.06.18 Kaja Kluffen
17.06.18 Ane Løkken
05.08.18 Anna Walle Træet

Fåvang:

03.06.18 Matheo Avlestuen Sønsteli (døpt i Sør-Fron kirke)
24.06.18 Ulrik Lindberg Bystad
12.08.18 Otto Syr Nielsen Solbakken (døpt i Fåvangfjellet Sportskapell)

VIELSER

Ringebu:

02.06.18 Elin Marie Mortensen og Martin Lundbakken
23.06.18 Inga Marie Trøstaker og Tor Sverre Borgedal
23.06.18 Liz Helen Steen og Bjørn Steen
07.07.18 Lisa Julie Madsen og Morten Steien Haslev
28.07.18 Ida Rønningen og Østen Ånsløkken
28.07.18 Hanna Marie Storrviik og Vemund Kaurstad Mørk
04.08.18 Iris Hasle og Tore Kleven
04.08.18 Heidi Iversen og Marius Pettersen
11.08.18 Marit Lovise Amundlien og Rune Andre Bølien
18.08.18 Stephanie Stokstad og Ken Louis Stakston

Fåvang:

14.07.18 Hege Smestadmoen og Bård Formo

Venabygd:

16.06.18 Marthe Nymoen Mortensen og Trond Lysholm (Viet i Venabygd Fjellkapell)

GRAVFERDER

Ringebu:

15.06.18 Solveig Målfrid Karlstad f. 1931
17.06.18 Aslaug Kirsti Kittilsen f. 1931
27.06.18 Ambjørn Odden f. 1921
29.06.18 Kjell Anders Bølien f. 1946
07.08.18 Wenche Flatmoen f. 1948

Fåvang:

08.06.18 Solveig Tofthagen f. 1929
26.06.18 Laurits Braastad f. 1942
03.08.18 Marry Selma Bakken f. 1935
14.08.18 Elise Pedersen f. 1929

Venabygd:

06.07.18 Ragnhild Haugen f. 1948

Forunderlig høst i lag

Et stille rop gikk opp mot stjernene. Jeg er fjellmann og elsker det. Å der sjelelandet ligger, sees en måne lys og diger. Det var så aller nydeligst der ute nå. Guds verk som alt annet godt og sterkt. Å du var mi i denne tid. Lyset er ikke borte med deg. Litt stinn av glede i vinden. Å, høstblada flagra nå som satt på trea, så farga. Den gleda, kjære venn! Å, blad og strå i rimfrost. Det, var stor fargekos. Å kveldshimlene var så flotte og farga og sjå. Er, det, den gode Gud likevel, så nær, i en så rød, fin kveld som har oss så svært, kjær...?

Egil Mjogdalen

Klokkene kaller til messe

SEPTEMBER:

02.09 15. søndag etter pinse
1100 Fåvang kirke, skolestart-gudstjeneste

09.09 16. søndag etter pinse
1100 Ringeby stavkirke

16.09 17. søndag etter pinse
1100 Venabygd kirke, utdeling av bok til 6-åringer
1900 Fåvang kirke

23.09 18. søndag etter pinse
1100 Ringeby stavkirke

30.09 19. søndag etter pinse
1100 Venabygd Fjellkapell
1100 Fåvang kirke

OKTOBER:

07.10 20. søndag etter pinse
1100 Ringeby stavkirke, høsttakkefest

14.10 21. søndag etter pinse
1100 Fåvang kirke, høsttakkefest
1900 Ringeby stavkirke, salmekveld

21.10 22. søndag etter pinse
1100 Venabygd kirke, høsttakkefest
1700 Høgvang, Brekkom. Grendemesse

28.10 Bots- og bønnedag
1100 Ringeby stavkirke
1300 Fåvang Barnehage, grendemesse

NOVEMBER:

04.11 Allehelgensdag
1100 Ringeby stavkirke
1100 Venabygd kirke
1900 Fåvang kirke

11.11 25. søndag etter pinse
1100 Sør-Fåvang grendehus, grendemesse

18.11 26. søndag etter pinse
1100 Ringeby stavkirke, visitasgudstjeneste

25.11 27. søndag etter pinse
1900 Fåvang kirke, lysmesse med konfirmanter

DESEMBER:

02.12 1. søndag i advent
1100 Ringeby stavkirke, utdeling av bok til 4-åringer

09.12 2. søndag i advent
1100 Fåvang kirke, utdeling av bok til 4-åringer

16.12 3. søndag i advent
1100 Venabygd kirke, utdeling av bok til 4-åringer

23.12 4. søndag i advent
1100 Linåkertunet
1700 Ringeby Eldresenter

24.12 Juleaften
1400 Venabygd kirke
1400 Fåvang kirke
1600 Ringeby stavkirke

25.12 1. juledag
1100 Ringeby stavkirke
1400 Fåvang kirke

26.12 2. juledag
1100 Venabygd Fjellkapell

30.12 6. juledag
1100 Fåvang kirke

Med forbehold om feil og endringer.
Se annonsering i GD.

DEN NORSKE KIRKE Ringeby prestegjeld

Gateadresse Ringeby ungdomssenter
Postadresse Postboks 150, 2631 Ringeby
E-post postmaster@stavechurch.no
Internett www.stavechurch.no

Kirkekontoret

Mandag – fredag kl. 9 – 12 61 28 43 50
Kirkeverge Lars Smestadmoen 61 28 43 50
E-post: kirkeverge@stavechurch.no 907 38 508
Kontorsekretær Unni L. Tagestad 61 28 43 50
E-post: sekreter@stavechurch.no

Prestene

Kapellan Gustav Søberg 61 28 43 57
E-post: kapellan.ringeby@stavechurch.no

Privattelefoner

Kapellan Gustav Søberg 979 58 199
Kirkeverge Lars Smestadmoen 907 38 508
Organist Lena Gallatin Løsnesløyken 902 30 755
Men.ped. Ann-Kristin Fauske Mathisen 941 96 018

Kirkene – kirketjenere

Ringeby stavkirke
Jan Helge Jonhaugen 902 50 496
Fåvang kirke
Nils Magne Mathisen 902 89 136
Venabygd kirke
Odd Arne Furusæter 975 07 976

Fellesrådet

Bjørn D. Karlstad, leder 995 15 015

Soknerådene

Ringeby: Øyvind Myhrsveen, leder 415 10 320
Fåvang: Stein Arve Solås, leder 911 82 460
Venabygd: Anne M. Jordbruen, leder 906 31 091

Redaksjonen for Menighetsbladet

Anne Jordbruen, Venabygd 906 31 091
annejord@hotmail.com
Olaug Widme, olaugwidme@gmail.com 480 68 441
Liv Jorunn Braastad, lorbraa@online.no 950 93 733
Postadresse: Postboks 150, 2631 Ringeby
Bankkonto for bladpenger: 2095 19 54471

Grafisk produksjon:

Dale-Gudbrands Trykkeri a.s, 2635 Tretten
Tlf. 61 27 73 50 - www.dg-trykk.no

KIRKENS
SOS

HEDMARK OG OPPLAND

22 40 00 40

Neste nummer av Menighetsbladet kommer ut ca. 15.12 Vi oppfordrer leserne til å bidra med stoff eller tips om aktuelle saker.

Frist for innlevering er 30.11.2018.